

NGHIÊN CỨU KỸ THUẬT GIEO ƯƠM LOÀI XOAY (*Dialium cochinchinensis* Pierre) TỪ HẠT Ở TỈNH THỪA THIÊN - HUẾ, VIỆT NAM

Hồng Bích Ngọc, Phạm Cường, Trần Thị Thúy Hằng
Đinh Thị Hương Duyên, Nguyễn Lan Phương

TÓM TẮT

Xoay (*Dialium cochinchinensis* Pierre) hay xay, xây, lá mét là loài cây bản địa có giá trị cao về kinh tế và bảo tồn. Ngoài cung cấp gỗ, quả xoay được thị trường ưa chuộng nên loài này bị khai thác cạn kiệt ở rừng tự nhiên, cần được bảo vệ và gây trồng phục hồi. Nghiên cứu những đặc điểm hình thái, phẩm chất gieo ươm và kỹ thuật chăm sóc cây con giai đoạn vườn ươm nhằm cung cấp những thông tin cơ bản cho công tác sản xuất cây con loài xoay hiệu quả, phục vụ công tác trồng rừng cây bản địa ở Việt Nam. Kết quả nghiên cứu về kỹ thuật gieo ươm loài xoay đã xác định được thời điểm thu hái hạt giống phù hợp từ tháng 7 đến tháng 9 bằng phương pháp thu hái quả trên cây; áp dụng phương pháp cất trữ khô thông thường, thời gian cất trữ trên 3 năm. Quả xoay hình xoan, chiều dài 1,9 cm, chiều rộng 1,4 cm; mỗi quả có trung bình 1,08 hạt/quả. Hạt hình hạt đậu hơi dẹt, chiều dài 1,1 cm, chiều rộng 0,9 cm và 1 kg hạt có 3.001 hạt, độ thuần hạt giống đạt 96,4%. Phương pháp xử lý hạt bằng nước 80⁰C ngâm trong 12 giờ cho tỷ lệ nảy mầm đạt trên 92,7% và thời gian nảy mầm lộ hạt giống trong 32 ngày. Gieo hạt vào túi bầu kích thước 9 x 14 cm, tỷ lệ hỗn hợp ruột bầu phù hợp gồm 83-84% đất tầng mặt, 15% phân chuồng hoai và 1-2% phân NPK. Độ che sáng giai đoạn đầu 100% và giảm dần còn 25% sau 9 tháng, lượng tưới nước 4 lít/m² và bón phân 30-50 g/m² cho cây sinh trưởng tốt. Cây con 12 tháng tuổi có chiều cao bình quân 51 cm, đường kính cổ rễ 0,5 cm. Bước đầu xác định tiêu chuẩn cây con xuất vườn từ 12-18 tháng tuổi, chiều cao tối thiểu 50 cm, đường kính gốc từ 0,5 cm trở lên, cây có phẩm chất tốt, không cụt ngọn và không bị sâu bệnh hại.

Từ khóa: Kỹ thuật gieo ươm từ hạt, cây Xoay, Thừa Thiên - Huế.

Người phản biện: TS. Cao Đình Sơn

Ngày nhận bài: 26/10/2018

Ngày thông qua phản biện: 28/11/2018

Ngày duyệt đăng: 5/12/2018